

Till: Finansdepartementet

Remiss

Promemorian En justerad sanktionsavgift vid överträdelser av penningtvättslagen och ett skriftlighetskrav vid telefonförsäljning av speltjänster

Dnr. Fi2023/02022

Stockholm 2 oktober 2023

Remissvar från branschorganisationen Spelbranschens Riksorganisation

Spelbranschens Riksorganisation (Sper) representerar 11 spelbolag; ATG, Bethard, Betsson, Comeon, Folkspel, Kombispiel, Miljonlotteriet, Svebico, Svenska Postkodlotteriet, Svenska Spel och Paf-koncernen samt tre leverantörer till spelbranschen. Sper har därtöver fyra samarbetspartners inom spelansvarsområdet.

Sammanfattning av Spers yttrande

- Sper avstyrker promemorians förslag om justerad sanktionsavgift vid överträdelser av penningtvättslagen.
- Sper avstyrker promemorians förslag om ett skriftlighetskrav vid telefonförsäljning av speltjänster.

En justerad sanktionsavgift vid överträdelser av penningtvättslagen

Promemorian föreslår att sanktionsavgiften vid överträdelser av penningtvättslagen ska justeras, så att avgiften ska kunna uppgå till samma högsta belopp som vid överträdelser av spellagen. Sper avstyrker promemorians förslag. Skälen till detta utvecklas nedan.

Inledningsvis vill Sper tydligt slå fast spelbranschens ansvar för att förhindra att spelverksamhet utnyttjas för penningtvätt. Spelbolagen arbetar kontinuerligt för att förbättra och effektivisera insatserna mot penningtvätt. Den licensierade spelbranschen tar ansvaret på stort allvar och syftet med penningtvättslagen uppnås redan utan den föreslagna höjningen av sanktionsavgiften.

Sper delar inte promemorians bedömning att skillnaden i de olika sanktionsavgifternas storlek riskerar att felaktigt kunna tolkas som att en följsamhet till penningtvättslagens bestämmelser är ett mindre prioriterat ansvarsområde för tillhandahållarna. Nuvarande tillsyn och sanktionsavgifter uppnår de ändamål som staten eftersträvar med regleringen. Ett tillsynsärende, som initieras gentemot ett licensierat spelbolag, ger omedelbara konsekvenser. Såväl bolagets varumärke som spelbranschens förtroende påverkas negativt. Om det förekommit konstaterade brister i arbetet mot penningtvätt blir konsekvenserna än större. Banker och andra för verksamheten nödvändiga avtalsparter kan vidta åtgärder som innebär att verksamhetsviktiga banktjänster dras in eller att kreditvärdigheten försämras.

Sper noterar att förslaget inte innehåller en problembeskrivning som styrker behovet av den föreslagna åtgärden. Samtidigt vill Sper framhålla att regeringen i propositionen Åtgärder för att säkerställa en sund och säker spelmarknad (prop. 2022/23:33) konstaterar att den nuvarande sanktionsavgiftens nivå tillsammans med risken för andra ingripande åtgärder uppfyller penningtvättsdirektivets krav på effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner. Propositionen beslutades av riksdagen i maj 2023. Sper anser inte att det av promemorians problembeskrivning framgår vilka förändringar som skett sedan riksdagens beslut och som därav föranleder förslag till höjda sanktionsavgifter.

Sper anser vidare att skillnaderna mellan spelbranschen och bank/finansbranschen är avsevärda, bland annat när det kommer till omsättning, produkter och tjänster varför en höjning av taket för sanktionsavgiften till den nivå som gäller för kreditinstitut och finansiella institut också ur detta perspektiv saknar grund.

Sper vill slutligen betona behovet av en god dialog mellan tillsynsmyndigheter och tillståndshavare. Av kommissionens senaste överstatliga riskbedömning (2022) framgår bland annat att spelsektorn fortsätter att betona den bristande återkopplingen på sina rapporter om misstänkta transaktioner. Några av de förslag som lämnas i rapporten är bättre utbildning från ansvariga myndigheter och bättre återkoppling från finansunder rättelseenheter om kvaliteten på rapporterna om misstänkta transaktioner. Sper är av uppfattningen att om ambitionen är att minska risken för överträdelser av penningtvättslagen är ökade insatser inom dessa områden mer verkningsfulla än höjda sanktionsavgifter.

Ett skriftlighetskrav vid telefonförsäljning av speltjänster

Promemorian föreslår ett skriftlighetskrav vid telefonförsäljning av speltjänster, bland annat innefattande att avtal om spel om pengar ska ingås genom att konsumenten efter samtalet skriftligen accepterar licenshavarens anbud. Sper avstyrker promemorians förslag. Skälen till detta utvecklas nedan.

Sper delar inte bilden av promemorians problembeskrivning, att det förekommer påträngande telefonförsäljning och att oförberedda konsumenter under samtalet inte fullt ut förstår att de ingår avtal eller annars förmår freda sig och säga nej till erbjudanden. Sper anser att dagens lagstiftning på området fungerar väl, där lotterier är licensierade enligt spellagen med krav på ett högt konsumentskydd och där omsorgsplikt gäller.

Frågan om ett skriftlighetskrav utreddes senast i utredningen om en uppföljning av skriftlighetskravet vid telefonförsäljning (SOU 2021:79). Av utredningen framgår följande. Den enda spelprodukt där det för närvarande förekommer telefonförsäljning i Sverige är lotterier som tillhandahålls av ideella organisationer. Konsumentproblemen vid telefonförsäljning av lotterier är små. De avtal som ingås är normalt inte bundna under viss tid och det är enkelt för en konsument att säga upp avtalen. Det rör sig om förhållandevis begränsade belopp som konsumenten betalar för en prenumeration. De aktuella lotterierna har också generellt sett bedömts ha låg risk att utveckla spelproblem. Ett skriftlighetskrav skulle motverka syftet att ge goda förutsättningar för allmännyttig ideell verksamhet till finansiering genom intäkter från spel. Utredningen bedömde att skriftlighetskravet vid telefonförsäljning inte bör utvidgas till att gälla även försäljning av spel då gällande regler säkerställer ett gott konsumentskydd. Överträdelser av regelverket hanteras bäst genom en effektiv tillsyn. Spelinspektionen, i sitt remissvar, delade utredarens bedömning.

Sper vill också framhålla att skriftlighetskravet dessförinnan behandlades av utredningen om konsumentskydd vid telefonförsäljning (SOU 2015:61). Av utredningens betänkande framgår att problemen vid telefonförsäljning gäller sådan egendom och sådana tjänster som omfattas av 2 kap. distansavtalslagen. Vadhållning, kasinospel och andra lotteritjänster är undantagna från detta tillämpningsområde. Utredningen menade att ett skriftlighetskrav därför som utgångspunkt borde gälla sådan egendom och sådana tjänster som omfattas av andra kapitlet distansavtalslagen. I remissbehandlingen av denna utredning uttalade Lotteriinspektionen att Lotteriinspektionen anser att antalet klagomål när det gäller telefonförsäljning av lotterier inte motiverar ett skriftlighetskrav. För det fall klagomålen skulle öka framhåller inspektionen att den då kan ställa särskilda krav vid tillståndsgivningen.

Sper delar utredningarnas bedömning att skriftlighetskravet vid telefonförsäljning inte bör utvidgas till att gälla försäljning av speltjänster.

Den olicensierade marknaden

Avslutningsvis konstaterar Sper att den föreslagna regleringen riktar sig mot de bolag som har en svensk spellicens. Samtidigt växer den olicensierade marknaden. De senaste analyserna visar att för onlinecasino uppskattas kanaliseringen vara så låg som 70–75 procent. De bolag som driver dessa sajter efterlever inte de höga svenska kraven på konsumentskydd och omsorgsplikt. En hög andel av de svenska kunder som spelar hos dessa bolag har spelproblem. Det är av detta skäl bra att regeringen tillför mer resurser till bland annat Spelinspektionen för att både förhindra olicensierat spel och brottslighet inom spelområdet. Sper har tillsammans med sina medlemmar under en längre tid drivit behovet av ökade resurser för att stävja kriminell verksamhet och ge bättre möjligheter till att blockera betalningsförmedling till och från olagliga aktörer. Vi hoppas att åtgärderna ska stärka den licensierade spelmarknaden.

Detta remissyttrande har beslutats av Spelbranschens Riksorganisations styrelse genom handläggning av föreningens vd: Maria Wennerberg Sedigh, mariaws@sper.se, 070-540 17 22.